

LIBRIS

We know
books

TEȘU SOLOMOVICI

**MAREȘALUL ION ANTONESCU.
O BIOGRAFIE**

Cuprins

Capitolul 1

2 iunie 1882 – se naște Ion Antonescu 23

Capitolul 2

Tânărul ofițer Ion Antonescu devine ziarist 31

Capitolul 3

Antonescu în anii Primului Război Mondial..... 41

Capitolul 4

Antonescu – comandant al Școlii Speciale de Cavalerie 71

Capitolul 5

În misiune diplomatică la Paris și Londra 77

Capitolul 6

Antonescu – secretar general la Ministerul de Război..... 87

Capitolul 7

Cariera intreruptă a comandantului de oaste..... 97

Capitolul 8

Imposibila amiciție: regele Carol al II-lea și Ion Antonescu 105

Capitolul 9

**Scrisoarea de demisie a ministrului Ion Antonescu – un oftat
lung al inimii..... 119**

Capitolul 10

O scrisoare către strănepoata boierilor Golescu 145

Capitolul 11

„Domnule Antonescu, ce crezi despre legionari?“ – întreabă Regele	151
---	-----

Capitolul 12

Ordine regale contradictorii: arestarea și eliberarea lui Antonescu	171
---	-----

Capitolul 13

Generalul Antonescu preia puterea	183
---	-----

Capitolul 14

Țara speră, curg felicitările, marele istoric Iorga avertizează ..	205
--	-----

Capitolul 15

Primul guvern Național-Legionar	213
---------------------------------------	-----

Capitolul 16

Antonescu și căderea lui Moruzov, șeful Serviciului „S”	225
---	-----

Capitolul 17

Mareșalul la Roma ducelui Benito Mussolini	229
--	-----

Capitolul 18

Generalul îmbracă cămașa verde, dar o leapădă repede	235
--	-----

Capitolul 19

Centrele puterii, colaboratorii apropiați, prieteni, sedii și locuințe, magia rezoluțiilor	243
--	-----

Capitolul 20

Războiul epistolar dintre Antonescu și Horia Sima, șeful Mișcării Legionare	269
---	-----

Capitolul 21

Drumul menținerii puterii trece pe la Berlin	
Prima întrevedere Antonescu-Hitler	277

Capitolul 22

**Asasinarea lui Iorga și Madgearu, Antonescu convoacă
comandanții Armatei..... 289**

Capitolul 23

Ianuarie 1941 – despărțirea de legionari..... 301

Capitolul 24

Antonescu și Rebeliunea Legionară 311

Capitolul 25

**Întâlnirea cu Goering – "gloriosul soldat care alături de
Hitler a creat Germania invincibilă de astăzi" 327**

Capitolul 26

Un dejun cu mareșalul..... 331

Capitolul 27

„Ostași, vă ordon : treceți Prutul !“ 339

Capitolul 28

Pe front cu Regele Mihai I 361

Capitolul 29

**Hitler îl decorează pe Antonescu cu Crucea de Cavaler –
armatele române trec Nistrul 373**

Capitolul 30

O prietenie care sucombă în culisele puterii 383

Capitolul 31

Antonescu e invitat de Hitler la Berdicev 393

Capitolul 32

Cucerirea Odesei. Transnistria – cadoul otrăvit al lui Hitler ... 399

Capitolul 33

„Satana este evreul” – spune mareșalul..... 411

Capitolul 34

Boala sau bolile misterioase ale mareșalului 453

Capitolul 35

**Despre țigani, olteni, ardeleni, evrei, germani, hoție și soldați
în picioare goale 459**

Capitolul 36

**Antonescu și Regele Mihai I – ambiguitatea unor relații și
sentimente 479**

Capitolul 37

Conducătorul statului stă de vorbă cu rabinul evreilor 491

Capitolul 38

Antonescu amenință, Hitler ascultă resemnat 501

Capitolul 39

**Controverse cu Hitler în legătură cu Horia Sima, legionarii
refugiați în Germania și planurile dubioase ale ungarilor 509**

Capitolul 40

**Un interviu ciudat cu mareșalul publicat câteva decenii mai
târziu 515**

Capitolul 41

**Mareșalul ordonă să bată clopotele pentru eroii căzuți la
Stalingrad 521**

Capitol 42

Întâlnirile secrete ale mareșalului 529

Capitolul 43

**Hitler vrea „capul“ lui Mihai Antonescu și al lui Maniu,
mareșalul îl salvează 541**

Capitolul 44

Mareșalul ctitorește o biserică 557

Capitolul 45

Diplomație pe marginea prăpastiei 569

Capitolul 46

Evreul Clejan îi trimite mareșalului în dar o miniatură..... 579

Capitolul 47

**"Nu Goethe! Nu Wagner!, românul vrea varză cu carne și
căldură!" 587**

Capitolul 48

Lupte îndârjite cu rușii, dar cu ochii pe unguri..... 605

Capitolul 49

**Din nou despre evrei, refugiați, prizonieri americani fugari
de pe front și... ciorile prințului Ghica..... 619**

Capitolul 50

Mareșalul vrea „războiul total al națiunii române“ 639

Capitolul 51

Hitler testează loialitatea mareșalului 657

Capitolul 52

**Ca un somnambul pe marginea prăpastiei. Ultima întâlnire a
mareșalului cu plenumul conducător al țării 663**

Capitolul 53

**O discuție sinceră între doi soldați: mareșalul Antonescu și
generalul Ilie Șteflea 671**

Capitolul 54

**Enigma plecării mareșalului la cura balneară la Olănești. 681
Ultima întâlnire Antonescu-Hitler 681**

Capitolul 55

"Minutul de adevăr" cu generalul german Friessner 699

Capitolul 56

Mareșalul vrea un Armistițiu, nu Capitulare 705

Capitolul 57

Arestarea mareșalului 719

Mareșalul Ion Antonescu, 1943

(Fotografie făcută de Walter Frentz, fotograful și cameramanul lui Adolf Hitler)

Capitolul 1

2 iunie 1882 – se naște Ion Antonescu

***"Casa părintească?
Casă modestă, oameni trudiți".***

Ion Antonescu

Unul din norocurile cele mai mari de care un om se poate bucura în viață este să aibă o copilărie fericită. Din acest punct de vedere Ion Antonescu nu se putea plânge. Ionel, cum îl alintau părinții și cum îl vor apela mai târziu prietenii, s-a născut la 2 iunie 1882 la Pitești. El avea să se bucure de o copilărie fericită. Tatăl, locotenent activ de cavalerie, nu avea avere, ducea o viață modestă, de om trudit, vrednic și cinstit; mama – o femeie energică, inteligentă, cultă. Înainte de căsătorie, mama – Chiriachița, se numea Dobrian. Familia Gheorghe Dobrian (rentier) trăia la Pitești. Chiriachița se măritase la 16 ani și din această căsătorie a rezultat doi copii: o fată, care s-a măritat cu locotenentul (mai târziu generalul) Ștefan Panaitescu și un băiat, Ion Antonescu.

Ionel este un băiețuș sănătos, vioi, roșcovan la față, cu ochi albaștri și de mic arată seriozitate și spirit de răspundere.

Părinții își iubesc copilul și sunt preocupați pentru viitorul lui. Tatăl, îl dedică carierei militare și e mulțumit să-și vadă fiul la comanda cetii de copii în jocurile „de-a hoții și gardiștii”. Mândră de progresul copilului în ale cititului și aritmeticii, și în special de interesul vădit de Ionel pentru istorie, mama spune:

– Copilul acesta va fi un mare istoric.

– Ba nu, o contrazice cu blândețe tatăl, Ionel va deveni un mare general.

Viitorul va confirma previziunea tatălui.

Actul de naștere al lui Ion Antonescu

Când împlinește 9 ani, tatăl îi aduce cadoul lui Ionel, o carte despre Mihai Viteazul. Ionel o citește pe nerăsuflăte, și plânge când cei răi îi retează eroului capul. De atunci, imaginea lui Mihai Viteazul nu l-a mai părăsit niciodată și mult mai târziu, când va deveni îndrumător și comandant de oaste, va evoca mereu dragostea de țară și faptele războinice ale viteazului Mihai.

Colonelul Gheorghe Magherescu, care îi va fi lui Antonescu un colaborator apropiat, evocă pofta de joacă a copilului Ionel:

„Răsunau maidanele de urale și comenzi – înainte, la atac! – în tabăra copiilor ale căror jocuri se inspirau din scenele războiului pentru Independență, din poeziile lui Alecsandri și Coșbuc. Cel mai pasionat era Ionel. El era comandantul atacului, el era Valter Mărăcineanu sau maiorul Șonțu sau Candiano Popescu, sau putea deveni și Sergentul Niculae, care a cucerit drapelul turcesc la Grivița. Era un copil sănătos, vioi și ager la minte. Odată s-a îmbolnăvit și s-a așezat în pat. Focul lui mai mare decât para boalei care-l cuprinsese era că nu putea să asiste la asaltul redutei Grivița, unde avea rolul de toboșar. Nimeni nu bătea toba mai bine decât o bătea micuțul Antonescu. Sub fierbânțea bolii, el i-a cerut mamei să-i cheme prietenii. Aceștia au venit la căpătâiul lui. Îmbujorat, cu focul sticlind în ochi, cu toba la capul patului, s-a ridicat, a dat toba prietenului lui și i-a spus: «Ia-o tu, Marinică, și bate-o! Dar s-o bați așa de tare, să aud și eu de aici!»

Așa a fost și viața lui. A bătut în toba vremurilor, prevestind amenințările pe care numai el le adulmeca din adâncul și din taina soartei...

Ce-și amintea Ion Antonescu despre casa părintească? "Casă modestă, oameni trudiți, povestește Antonescu. Mama tatălui, bunica, i-a dat cea mai serioasă educație. Suflet mare de adevărată româncă. Când tatăl meu a trebuit să plece în războiul din 1877, impresionat că-și părăsea familia, i-au dat lacrimile. Replica bunicii a fost promptă, imediată: "Să-ți fie rușine că atunci când Patria te cheamă la luptă, tu plângi. Pentru asta te-am făcut și m-am trudit cu tine?" Când am intrat în liceu, un jidan mi-a dat o palmă. Lovitura a fost puternică. M-am întors plângând acasă. Văzându-mă, bunica m-a întrebat după ce i-am istorisit faptul: "Și tu nu ai răspuns cu nimic? Nu mai vorbesc cu tine până nu vii să-mi spui că l-ai bătut pe ovrei". Cum eram mai slab și mai mic ca ovreiul, mă sculam dimineața la ora 4 dimineața și mă antrenam la paralele să mă fortific. Când m-am simțit în putere, i-am tras o sfântă de bătaie, după care am reintrat iarăși în grațiile bunicii. În 1916, în timpul bătăliei de la Neajlov, trecând prin București, pe la orele 2 noaptea, m-am abătut pe la casa

părintească să-mi văd familia și să las ceva ajutoare bănești. Bunica era pe patul de moarte. Deși a simțit intrarea mea, a stat nemișcată și cu ochii închiși, fără să spună un cuvânt sau să facă un gest de suferință. Cu o lună înainte băgase în mormânt pe unul din feciorii ei. După câteva minute de așteptare și contemplare în fața aceleia care mi-a fost atât de dragă și care peste câteva ore urma să treacă în lumea celor dreپți, a trebuit să plec murmurând mai mult în șoapte vorbele de adio. Când am pus mâna pe clanță, a simțit plecarea mea, și cu o voce hotărâtă și cu un gest energic al mâinii, cu arătătorul întins, n-a avut altceva să-mi spună decât: "Ionele, nu lăsați Transilvania".

*Acesta a fost Testamentul ei pentru mine. Admirația mea este cu atât mai mare pentru această femeie, cunoscându-i simplitatea și slaba ei pregătire intelectuală (era analfabetă)."*¹

Pregătirea acestei mari cariere militare a început-o în anul 1898, la Gimnaziul fiilor de militari din Craiova, absolvit de elevul-plutonier Ion Antonescu șef de promoție; în 1902 se înscrie la Școala pregătitoare de ofițeri de cavalerie și infanterie din Iași, absolvită deasemenea ca șef de promoție cu gradul de sublocotenent. Ajuns în Regimentul 1 Roșiori, Ion Antonescu e model de disciplină și profesionalism militar. Urmează anii muncii de șlefuire a războinicului. Chiar la începutul carierei militare, tânărul sublocotenent este supus unei grele încercări militare, politice și morale, cu prilejul tragicei Răscoalei țărănești din 1907. Va povesti ulterior cu mândrie, cum la Galați, cu o mână de soldați, în fața miilor de țărani răzvrătiți a reușit să potolească spiritele fără vărsare de sânge.

Privitor la acest episod, George Barbul, în volumul „Le IIIe homme de l'Axe”, arată că sublocotenentul Antonescu s-a purtat bine cu țărani: «Foarte departe de sate, în plin câmp, el trăgea, seara de preferință, când sunetul se propagă mai bine. Țărani auzeau bubuind departe: armata sosește, ea trage asupra satelor ... Zvonul alerga înaintea lui Antonescu făcând să se nască teama de autorități, și el puna sfârșit oricărei agitații».

"În 1907, relatează Antonescu, circa 3-4000 de răsculați se agitău în centrul orașului Galați. Numai cu 7 soldați, sublocotenentul Ion Antonescu a reprimat revolta, datorită energiei sale și măsurilor înțelepte ce a luat. Lupta a fost titanică. S-au tras focuri asupra lui Antonescu de la câțiva metri. Numai în extremis a deschis focul, răspunzând provocațiunii, omorând 22 de revoluționari. Regele Carol I, în fața acestei fapte deosebite, a trimis pe Prințul Moștenitor Ferdinand la Galați. Acesta

¹ Arhiva Națională. Fondul Ion Antonescu. Filele Harold Laeuen.

în fața tuturor ofițerilor adunați din garnizoană, a adus laude și mulțumirile Regelui tânărului sublocotenent pentru modul energic și înțelept cum a pus capăt revoltei”.¹

În 1911, locotenentul Ion Antonescu este admis, primul pe listă, la Școala Superioară de Război, unde din nou își manifestă însușirile de comandant. Doi ani mai târziu, în 1913, are gradul de căpitan și este numit șef al Biroului de Operații în Statul Major al Diviziei 1 Cavalerie, care acționează în Campania din Bulgaria. Se distinge ca strateg și luptător, fiind distins cu înalta medalie "Virtutea Militară" de aur.

La gradul de căpitan, i se acordă lui Antonescu cea mai mare cinste ce putea reveni unui ofițer cu acest grad, comanda escadronului de elevi al Școlii de Ofițeri de la Târgoviște. Un an a stat în fruntea acestui escadron, dovedind, o dată în plus, calități de autentic comandant. El îmbărbăta și însuflețea escadronul de elevi atunci când lua comanda, strigând cu glasul lui șuierat și limpede: «Sus capul, elevi! Privirea înainte, peste Carpați. Acolo este idealul Românilor».

Ca fapt mai de seamă în acest timp, a fost conflictul în care a intrat cu Palatul Regal. În escadronul lui se afla un băiat de familie, răsfățat, spilcuit, rodat prin frecventarea înaltei societăți, frumos la față, prototipul unui seducător, pe nume Romalo. Era obișnuitul seratelor de la Palat, pentru că era foarte bun dansator, și dansa prințesele. În ajunul pregătirii unei aplicații cu escadronul de elevi, pe biroul căpitanului Antonescu se depune o telegramă semnată de Mareșalul Palatului: «Dați imediat trei zile permisie elevului Romalo, ca invitat al Altețelor Sale Regale, la festivitatea din seara de ...» Căpitanul Antonescu a pus următoarea rezoluție: «*Nu se aprobă. Elevul urmează să participe la aplicație în ziua respectivă*». Semnează căpitan Antonescu și expediază depeșa la palat. Prințesele, froasate pentru că erau lipsite de cavalerul lor, și prietenii lui Romalo țin imediat o intrigă și intervin la Palat, iar Palatul adresează un ordin drastic comandantului Școlii. Acesta l-a chemat pe căpitanul Antonescu și i-a pus în vedere că trebuie să se supună ordinului, lăsând elevul să plece la festivitatea regală. «*Da, elevul pleacă la Palat, dar din acest moment dumneavoastră primiți demisia mea din postul de comandament de escadron!*»

Stupefacție. Sigur, era foarte grav, era un afront adus Palatului. Pentru că Școala n-a vrut să deschidă un proces, a căutat o soluție de mijloc

¹ op. cit.

Ion Antonescu – tânăr ofițer plin de medalii

și, băgându-l pe elevul Romalo în infirmerie, s-a raportat că elevul nu poate să ia parte la festivități din motive de boală. S-au tras concluziile de rigoare și elevul Romalo a înțeles că nici Palatul nu-i poate fi de ajutor. S-a înscris cot la cot cu ceilalți elevi în același regim de nefavoritism.

Războiul bătea la ușă, nu însă înainte ca Antonescu să-și fi terminat cursurile Școlii de Război, pe care le-a absolvit cu brio, fiind brevetat ofițer de Stat Major¹.

Au fost anii devenirii sale soldățești; ducea viața obișnuită a ofițerimii române, cu un plus de străduință, cu un plus de responsabilitate. Chipeș cum era, nu-i lipseau nici aventurile amoroase. Nu-i plăcea însă să se laude cu ele. O singură dată l-a auzit Magherescu povestind o asemenea aventură: invitat la masă de familia Georgeta și Mircea Cancicov la moșia acestora de la Gioseni, (era în anii războiului din Est), mareșalul a povestit comesenilor cum se încurcase în tinerețe cu o evreică:

„Mergeam des la Galați, unde am fost introdus într-o familie evreiască, Mendel, care avea două fete foarte frumoase. Erau și foarte bogate și bine educate. M-am îndrăgostit de una din ele și nici mai mult nici mai puțin, ne-am logodit. Consternare în familie și între prieteni. Mama nici nu a vrut să audă, dar cu mine nu se putea discuta. Intervine o mutare din garnizoană și nu mai puteam s-o văd des. În acest timp, aflu printr-o indiscreție că domnișoara mai primea curtea unui tânăr evreu. Asta m-a răcorit, altfel nu știu cum ar fi evoluat lucrurile.“

Tânărul Ion Antonescu nu se mulțumea în școlile de ofițeri în care a învățat sau le-a condus doar cu materiile rigide ale profesiei de militar; era curios să descopere faptele marilor comandanți din antichitate, citea multă istorie, acumula cunoștințe în varii domenii. Vibra sincer și profund la tot ce semnifica ființa românească. Nimic și nimeni nu a putut să-i clintească pe români din Dacia Traiană. *„Nimic și nimeni nu ne va putea smulge din ea. Suntem unde am fost și rămânem unde suntem”*, spunea.

Încă de pe băncile școlii militare își impunea sie-și o viață austeră și cerea tuturor:

"Un gând pentru Rege: Trăiască Regele!

Un gând pentru țară: Trăiască România!

Un gând pentru ostași: Trăiască Armata!

Un gând românesc: Trăiască biruința națională!"

¹ Antonescu. Mareșalul României și Războaiele de Reîntregire. Mărturii și documente coordonate și îngrijite de Iosif Constantin Drăgan și Mihai Pelin, Centrul European de Cercetări istorice – Veneția, pp. 73-75

Crescut în respectul pentru Lege și Rege, Ion Antonescu învață de mic că românii au dușmani, sentimentul eroic îl exprimă în poeziile și cântecele patriotice și naționale.

"Așa am crescut eu, va spune mai târziu mareșalul: cu ură împotriva turcilor, jidanilor și ungurilor".¹ Mai credea că acest sentiment de ură împotriva dușmanilor Patriei "trebuie împins până la extremitate". Avea și o explicație pentru această fixație xenofobă: "într-un fel se bate un soldat împotriva unui străin care îi este indiferent și altfel se luptă el cu un dușman pe care îl urăște".

Amintindu-și de propria sa copilărie, se contura, astfel, un motiv în plus pentru ca mareșalul să creadă că de mici, *"copiii trebuie crescuți cu un sentiment de ură împotriva dușmanilor țării"*, iar în toate școlile *"trebuia să existe tabloul tragerii pe roată a lui Horia"*.

¹ E greu de depistat momentul când morbul xenofobiei și antisemitismului l-a lovit pe Ion Antonescu. Infestarea a fost însă totală, cum-necum, dacă întâmplător sau prin lectură, moștenire din familie sau contaminat de mediul înconjurător, izbindu-se de niște fapte evreiești urâte sau dintr-un reflex nefericit de apărare națională, acumulările de ură infinitesimale explodează brusc în septembrie 1940 și iată-l pe Conducătorul Statului – prigonitor al evreilor din Basarabia și Bucovina și semnând legi represive împotriva evreilor și ȝiganilor din Regat. Stigmat stricător de biografie !

Capitolul 2

Tânărul ofițer Ion Antonescu devine ziarist

"Violenți trebuie să fim cu toții când este vorba să ne apărăm dreptul, hotărârile, demnitatea, libertatea și viața Neamului nostru."

Ion Antonescu

În anul 1913, Ion Antonescu avea gradul de căpitan. Tânărul ofițer va avea prilejul să trăiască din plin evenimentele care zguduiau din temelii Peninsula Balcanică. Zona era în plină fierbere încă din 1908-1909, de când vecina României, Bulgaria, se proclamase independentă, iar Austria se grăbise să anexeze Bosnia și Herțegovina. În 1911 izbucnise Războiul italo-turc, iar un an mai târziu, în toamna lui 1912, Bulgaria, Serbia, Grecia și Muntenegru declanșase războiul de eliberare de sub jugul Semilunii turcești.

Ion Antonescu, deși nu era plasat în vârful puterii, înțelege că România nu va putea sta impasibilă în timp ce harta acestui colț de lume e în schimbare. Când regele Carol I apreciază că România trebuie să primească compensațiuni teritoriale la granița dobrogeană, iar marile puteri, prin Protocolul de la Petersburg, nu acordă României decât o fâșie neînsemnată cuprinzând Silistra, Antonescu e revoltat. În cercurile militare pe care le frecventează, el vorbește cu glas tare despre „o acțiune energică împotriva Bulgariei”. Nu trece mult timp, și, într-adevăr, armata română, după 36 de ani, trece pentru a doua oară Dunărea.

Intrarea în Război a României înclină brusc balanța, și Bulgaria e silită să capituleze. Intervenția românească fusese hotărâtoare. La 17 iulie, se întrunește la București „Conferința Păcii”, iar la 28 iulie se încheie „Pacea de la București”. România câștigă Cadrilaterul. „Dar războiul